

10 gr.

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 285 A

Warszawa, sobota 24 września 1938 r.

Rok XIII

Ważą się losy Czechosłowacji

Rząd gen. Syrovego — „rządem silnej ręki”
Bezmyślne represje wobec Polaków

BERLIN, 23.9 (tel. wł.). Powołanie rządu gen. Syrovego uważane jest w kołach politycznych jako zaostrzenie i tak już bardzo napiętej sytuacji.

Niemcy jako jeden z warunków stawiali powołanie rządu, który by nie zajmował wrogości do stosunku do Niemców. Tymczasem zaś posunięcia rządu gen. Syrovego, jak np. rozwiązanie niemiecko-sudeckiej służby porządkowej oraz cały szereg zarządzeń i akcji natury wojskowej, dowodzą, że wrogi stosunek do Niemców uległ raczej pogorszeniu.

LONDYN, 23.9. Jedna z amerykańskich stacji radiowych doniosła wczoraj, jakoby Wielka

Brytania i Francja usiłowały w ciągu dnia przeszkodzić dojściu do skutku gabinetu z gen. Syrovym, jako premierem, na czele, wychodząc z założenia, że powołanie gen. Syrovego na czele rządu może skłonić kanclerza Hitlera do zajęcia bardziej ostrego stanowiska.

PRAGA, 23.9. Koła dyplomatyczne Pragi oceniają nowy rząd sceptycznie. Według niemal powszechnej opinii tych kół, rząd gen. Syrovego jest organizmem zupełnie nieprzystosowanym do egzystencji w atmosferze, jaka w tej chwili panuje nad Czechosłowacją. Sytuację komplikuje fakt, że gen. Syrový był między innymi silnie lansowany przez ugrupowania skrajnie lewicowe.

DREZNO, 23.9. Zgłaszanie ochotników do sudeckiego korpusu ochotniczego przybrało tak masowe rozmiary, że dowództwa poszczególnych jednostek nie mogą podobać w uzbrojeniu i wyekwi-

powaniu ochotników. Komenda korpusu ogłasza, że chwilowo zostaje wstrzymany werbunek na terytorium Niemiec uchodźców. Wszyscy Niemcy natomiast winni pozostać w kraju

sudeckim na swoich posterunkach, zgłaszając się do miejscowych organizacji „sudecko-niemieckiego związku ojczyźnianego”.

Do broni wzywa Tajna radiostacja polska

KATOWICE, 23.9. Dziś między godz. 9 — 10 przed południem liczni radioamatorzy z woj. śląskiego uchwycili na fali ok. 250 m. (identycznej z falą radiostacji w Mor. Ostrawie), audycję w języku polskim.

Jak informował speaker, audycja nadawana jest przez tajną radiostację polską na Śląsku za Olsz. Na program audycji złożyły się opowiadania o tym, w jakich warunkach radiostacja pracuje.

W pewnym momencie audycja została przerwana i dopiero po chwili wznowiona.

Speaker wyjaśnił wkrótce, że na skutek pojawienia się w pobliżu patrolu żandarmerii czeskiej, audycja musiała ulec przerwie.

Po kilku minutach w dalszym ciągu programu nadano wiadomość

pieśni legionowych i polskie marsze wojskowe.

Pomiędzy poszczególnymi płytami wznoszono okrzyki antyczeskie i wzywano Polaków do chwycenia za broń.

Napężenie wzrasta Drakońskie zarządzenia czeskie w stosunku do Polaków

CIESZYN, 23.9. Poprzez korytarz graniczny, dzielący Śląsk Cie-

szyński przedostają się w dalszym ciągu niepokojące wiadomości, świadczące o wzrastającym po stronie czeskiej napężeniu, którego nie mogą powstrzymać drakońskie zarządzenia władz czeskich.

Granica polsko-czeska po stronie czeskiej została właściwie już całkowicie zamknięta. Nie przepuszczane są przez nią nawet dzieci polskie, uoszczęszczające do szkół po stronie polskiej.

Pomimo wzmocnionej kontroli granicznej, fala uciekinierów wzrasta bezustannie. Przeważają wśród nich młodzi ludzie w wieku poborowym, uchylający się od służby w wojsku czeskim.

Są oni jednym z głównych źródeł informacji o tym, co dzieje

JUTRZEJSZY NUMER

POŚWIĘCONY

WYSTAWIE
SZPITALNICTWA

Hitler odrzucił propozycje Chamberlaina

GODESBERG, 23.9. Reuter donosi: brytyjska delegacja oficjalnie ogłosiła, że sir Neville Chamberlain skierował list do kanclerza Hitlera. Rozmowa między obu mężami stanu, która miała się odbyć dzisiaj rano, została odłożona.

WKRÓTCE STAŁO SIĘ WIADOME, ŻE HITLER ODRZUCIŁ PROPOZYCJE CHAMBERLAINA CO DO GWARANCJI NIE WSZCZYNANIA AKCJI WOJSKOWEJ W SUDETACH.

Pod groźbą bombardowania Legion Sudecki cofnął się do Niemiec

BERLIN, 23.9. Niemieckie biuro informacyjne donosi, że miejscowości, położone na obszarze Sudetów — Niederadern, Bach, Weckelsdorf, Liebenau i Unter-michelsdorf zostały w czwartek zajęte przez legion sudecki.

W piątek rano zjawił się u władz sudeckich oficer czeski, żądając opuszczenia zajętych miejscowości i grożąc w przeciwnym razie bombardowaniem ich przez artylerię. Ponieważ siły legionu sudeckiego były zbyt słabe — wycofali się na terytorium niemieckie, po czym miejscowości te zajęli Czesi.

Zabici i ranni w Sudetach

W Kreibitz - Teichstorf, gdzie przybyły wojska czeskie, doszło do strzelaniny. Do Rumburg wkroczyły wojska czeskie i komuniści.

W Zeidler żandarmi strzelali do Niemców sudeckich, z których 3 zostało zabitych, a dwóch odniosło rany.

W miasteczku Graslitz na uli-

Ciepło i słonecznie

Przewidywany przebieg pogody w dniu 24 b. m.

W dalszym ciągu pogoda słoneczna i ciepła przy słabych wiatrach wschodnich i połudn. - wschodnich. Rano miejscami mgły.

Wybitny przywódca autonomistów w słowackich, red. Sidor, z którym sensacyjny wywiad zamieszczamy na str. 3-ej.

Droga przyszłości

Rozbiór Czechosłowacji, który stał się faktem dokonany, powinien budzić poważne refleksje wśród wszystkich narodów, mieszkających pomiędzy Niemcami a Rosją. Jedno z państw, położonych na tym terenie, zostaje pozbawione znacznej części swych ziem przez potężniejszego sąsiada. Los ten może grozić w niedalekiej przyszłości i innym.

Wiara w pomoc wielkich państw zachodnio-europejskich okazała się złudną, nie zdołały i nie potrafiły one pomóc nawet Czechosłowacji, która była ulubionym pupilem wielkiej demokracji Zachodu. Cóż więc dopiero mówić o innych państwach, położonych w środkowo-wschodniej Europie!

Państwa te mogą liczyć na własne siły i tylko na własne. Ale dopiero połączenie sił

tych wszystkich państw, dając im potęgę, która będzie w stanie przeciwstawić się próbom zabiorczym, idącym z którejśkolwiek strony.

Dlatego dziś nabiera większej jeszcze niż dotychczas aktualności zagadnienie wielkiego bloku narodów i państw środkowo-wschodniej Europy, bloku, któryby się opierał o trzy morza: Adriatyk, Bałtyk, Czarne Morze. Potężny ten blok staje się więc jedyną drogą wyjścia dla narodów w tej części Europy.

Ze względu na swe położenie, jak również na swą przeszłość historyczną, rola inicjatora spada na Polskę. Do nas należy przyspieszenie procesu zjednoczenia tych państw, do nas przede wszystkim należy usuwanie przeszkód, jakie mogą stanąć na drodze.

Czy blok ten dojdzie do skutku, zależy wiele od tego,

w jaki sposób potrafimy postawić swój stosunek do państwa czechosłowackiego. Od tego bowiem, jaki będzie nasz stosunek do narodów czeskich i słowackich, przeżywać cych niezwykle ciężkie chwile, od tego w znacznym stopniu zależy zaufanie do nas na rodów, które mogłyby wchodzić w skład przyszłego bloku.

W tych warunkach, jakie się ułożyły, Śląsk Cieszyński musi wrócić do Polski, ale po wrót ten powinien się odbyć w takiej atmosferze i w takich warunkach, któreby nie tylko nie przekreśliły możliwości przyjaznego ułożenia się stosunków polsko-czeskich, ale przeciwnie, stały się początkiem lepszego jutra.

Czechosłowacja dzisiejsza, przeżywająca chwilę przełomową, niewątpliwie będzie

podlegała dużym przemianom wewnętrznym. Cały system rządzenia tym państwem, trwający w ciągu lat dwudziestu — zbankrutował. Jest to więc chwila, w której ustąpić mogą wpływy, dotychczas zagradzające drogę ułożeniu się stosunków polsko-czeskich. W tym momencie mogą dojść do głosu żywioły, które jasniej i przez własne okulary będą patrzeć nie tylko na sprawy czeskie, ale i na rozwój wypadków w środkowo-wschodniej Europie.

Z naszej strony powinniśmy uczynić wszystko, by ułatwić umożliwić taki rozwój wypadków. Przemiana wewnętrzna w narodzie czeskim i przyjazne ułożenie się stosunków polsko-czeskich w przyszłości, jest warunkiem przedwstępnym stworzenia bloku państw środkowo-wschodniej Europy.

J. K.

się obecnie po stronie czeskiej. Represje i prześladowania — jak twierdzą uchodźcy — którym udało się przekraść przez granicę, pomimo wzmocnionej czujności władz czeskich, wzrastają z godziny na godzinę. CIĄGLE PRZEPROWADZANE SĄ W DOMACH POLSKICH REWIZJE. ARESZTY SĄ PRZEPEŁNIONE POLAKAMI. Prócz Polaków przechodzą do Cieszyna również i uciekinierzy innych narodowości.

Sytuacja, która powstała z powodu napływu coraz większej ilości uciekinierów, zmusiła społeczeństwo cieszyńskie do wyłonienia specjalnego komitetu obywatelskiego opieki nad uchodźcami. Komitet ten przede wszystkim zajmuje się sprawą zapewnienia dachu nad głową zbiegom spod ucisku czeskiego, a następnie organizuje dla nich pomoc finansową, zarówno jak w naturze.

319 zabitych Straszliwy huragan

NOWY JORK, 23.9. Huragan, który od paru dni szaleje nad Stanami Zjednoczonymi, zdewastował prowincję zwaną Nową Anglią, obejmującą 6 potężnych stanów nadatlantyckich. Liczba ofiar katastrofy żywiołowej wynosi według ostatnich obliczeń 319 osób a szkody przekraczają 150 milionów dolarów. Szczegóły straszliwej klęski żywiołowej podajemy na str. 4-ej.

Żądają Kary śmierci

WIEDEŃ, 23.9. Organ niemieckich szturmowców SS „Der Schwarze Korps” w obszernym artykule domaga się szybkiego procesu „Schusch-nigga, uzasadniając konieczność skazania go na śmierć, jako zdradcy narodu.